

ДЕРЖИПІЛЬСЬКА Галина,
асистент кафедри журналістики,
реклами та зв'язків з громадськістю,
Університет Короля Данила (м. Івано-Франківськ)
Науковий керівник –
доктор наук із соціальних комунікацій, професор,
професор кафедри мови медіа
Навчально-наукового інституту журналістики
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Людмила ПОНОМАРЕНКО

ВИСВІТЛЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ПОДІЙ У РЕГІОНАЛЬНИХ ОНЛАЙН-МЕДІА ЯК СКЛАДОВА СУЧАСНОГО МЕДІАДИСКУРСУ

У сучасному науковому дискурсі культурна журналістика розглядається як міждисциплінарний феномен, що поєднує аналітичну, комунікативну та культуротворчу функції. В умовах цифровізації вона дедалі більше впливає на формування суспільного дискурсу та культурної ідентичності, а медіа визначають не лише видимість культурних подій, а й спосіб їхнього осмислення [6]. Втім, аналіз українських медіа засвідчує, що культурна тематика в інформаційних виданнях здебільшого репрезентується через короткі повідомлення про події, тоді як аналітичне осмислення зосереджене у спеціалізованих ресурсах [2]. На регіональному рівні ця функція набуває особливого значення, оскільки саме локальні медіа формують уявлення місцевої аудиторії про культурні події та мистецькі практики як частину повсякденного культурного середовища, але характер цього висвітлення викликає питання щодо якості медійної репрезентації таких подій.

Метою нашого дослідження є виявлення особливостей і проблем висвітлення культурних подій у регіональних онлайн-медіа Івано-Франківщини як складової сучасного медіадискурсу. Об'єктом дослідження є контент локальних онлайн-медіа, які позначені на мапі рекомендованих медіа – проєкті громадських організацій «Детектор медіа» та «Інститут масової інформації». У результаті четвертої хвили експертного оцінювання медіа в усіх регіонах України в обласному центрі Прикарпаття найкращими визнано інтернет-видання «Галка», «KURS» та «Суспільне Івано-Франківськ» [5]. Предметом дослідження є способи репрезентації культурних

подій та інституцій на сайтах цих трьох медіаресурсів. Емпіричну базу становлять матеріали про події культурних індустрій Прикарпаття.

В Івано-Франківську культурні індустрії представлені передусім у сферах сценічних мистецтв, музики, кінопоказів, виставкової та літературної діяльності, а також у форматі фестивалів. Їх функціонування забезпечується як інституційними структурами, так і креативними просторами, що формують локальну культурну екосистему. Аналіз матеріалів зазначених медіа засвідчує, що вони переважно функціонують як канали оперативного інформування, а не як платформи осмислення культурних процесів. Контент про мистецькі події здебільшого представлений у форматі анонсів або коротких новинних повідомлень, де домінує фактологічний виклад.

Показовою є структура онлайн-медіа «Галка», де відсутня окрема рубрика «Культура», а відповідні матеріали інтегровані до розділу «Життя». Аналіз матеріалів цієї рубрики видання за квітень 2026 року засвідчує, що культурна тематика представлена переважно у форматі подієвих новин – допрем'єрні кінопокази, театральні прем'єри, літературні презентації та міські культурні заходи. У такому форматі культурні події подаються поряд із новинами соціального, кримінального чи побутового характеру, що призводить до їхнього дискурсивного «розчинення» у загальному інформаційному потоці. У результаті культура втрачає статус самостійного предмета медійного осмислення і функціонує як один із елементів лайфстайл-контенту. Такі матеріали мають здебільшого інформаційно-репортажний характер і фактично не містять розгорнутої аналітики. Є серед матеріалів медіаресурсу і такі, що демонструють зміну жанрових моделей і посилення ролі авдиторії. Прикладом використання локальним медіа гібридного формату є матеріал з театральної прем'єри, побудований на агрегації відгуків із соціальних мереж [1]. У таких публікаціях журналіст виступає не як критик, а як модератор авдиторного досвіду, репрезентуючи подію через емоційні реакції глядачів. Це свідчить про зміщення акценту від аналітичної інтерпретації до комунікативної функції та залучення авдиторії до творення культурного контенту. Формат, у якому емоція переважає над аналітикою, має такі слабкі сторони, як відсутність професійної критики, вибіркова репрезентація та ефект «хору захоплення».

На сайті медіа «KURS» спостерігається ще більш радикальна модель репрезентації культурного контенту, в якій відсутність чіткої рубрикації унеможливорює виділення культури як окремої тематичної сфери. У таких умовах культурні події інтегруються у загальний новинний потік без систематизації та контекстуалізації, що фактично позбавляє їх дискурсивної

цілісності. Це свідчить не лише про зниження аналітичного рівня, а й про відсутність сформованої культурної повістки в медіа. Якщо у «Галці» культура функціонує як складова лайфстайл-контенту, то у «KURS» вона втрачає навіть цю умовну рамку, перетворюючись на випадковий елемент новинного потоку.

Водночас у медіа «KURS» аналітичний вимір культурного контенту частково реалізується у розділі «Блоги», де публікуються авторські тексти есеїстичного характеру. Саме в цьому сегменті з'являються інтерпретація, оцінка та критичне осмислення мистецьких явищ. Так, у тексті про виступ гурту «Dakh Daughters» у психіатричній лікарні концерт розглядається не лише як мистецький захід, а як символічна дія, пов'язана з переосмисленням психіатрії та подоланням соціальних стигм [4]. Такий тип текстів демонструє потенціал локальних медіа виходити за межі подієвої журналістики й формувати глибший культурний дискурс, у якому мистецтво постає як інструмент соціальної трансформації. Наявність таких текстів свідчить про розмежування функцій, адже інформаційний контент залишається у новинному потоці, тоді як аналітика виноситься у площину суб'єктивного авторського висловлювання. У результаті інтерпретаційний вимір культурної журналістики не зникає повністю, але змінює статус – від редакційної практики до індивідуальної ініціативи автора. А це призводить до фрагментарності аналітичного дискурсу, тобто він існує, але не формує системного медійного поля осмислення культури.

«Суспільне Івано-Франківськ» як регіональний підрозділ загальнонаціонального суспільного мовника функціонує в межах спільної контентної структури, тож на його сайті представлена рубрика «Культура», що інтегрується із загальною платформою «Суспільне Культура». Водночас навігація ресурсу дає змогу виокремити матеріали, створені регіональними журналістами та позначені відповідною тематикою. Матеріали тут з'являються нерегулярно, але стабільно, із прив'язкою до конкретних подій: у середньому кілька публікацій на тиждень із можливим зростанням інтенсивності у періоди культурної активності. Контент має переважно новинний і репортажний характер та орієнтований на оперативне інформування. Попри якісну присутність на подіях і використання відеоформатів, аналітичний компонент залишається обмеженим, що свідчить про домінування інформаційної функції над інтерпретаційною. Втім, серед матеріалів «Суспільного» є і такі, що демонструють інший підхід до висвітлення культурних подій, де поряд із фактологічною інформацією подано історичний і культурний контекст, що дає можливість побачити

подію як частину ширшого культурного процесу. У матеріалі про показ в обласній універсальній науковій бібліотеці документального фільму «Імпреза-91» культурна подія подається крізь призму історичної тяглості та значущості для локального культурного середовища, що наближує такі тексти до аналітичної журналістики [3].

Отже, висвітлення культурних подій у регіональних онлайн-медіа Івано-Франківська є важливою складовою сучасного медіадискурсу, однак характеризується суттєвим дисбалансом між інформаційною та аналітичною функціями. Це актуалізує потребу у відновленні інтерпретаційного виміру культурної журналістики та переосмисленні ролі онлайн-медіа як не лише трансляторів, а й інтерпретаторів культурних процесів.

Перспективи подальших досліджень полягають у розширенні корпусу медіатекстів, кількісному аналізі контенту та вивченні впливу медійної репрезентації культурних подій на формування культурних практик аудиторії.

Список використаної літератури

1. Блаженко І. Франківський драмтеатр показав прем'єру драми-пісні «Маруся Чурай»: що про це кажуть у соцмережах. *Galka*. URL: <https://galka.if.ua/frankivskyy-dramteatr-pokazav-prem-ieru-dramy-pisni-marusia-churay-shcho-pro-tse-kazhut-u-sotsmerezakh/> (дата звернення: 30.04.2026).
2. Гарматій О., Кісіль С. Тема культури в українських ЗМІ: основні тенденції подання. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Журналістські науки. 2018. № 896. С. 18–25. URL: <https://science.lpnu.ua/uk/sjs/vsi-vypusky/zhurnalistski-nauky/tema-kultury-v-ukrayinskyh-zmi-osnovni-tendenciyi-podannya> (дата звернення: 24.04.2026).
3. Димніч Н., Пенкалюк С. У Франківську показали короткометражний фільм «Імпреза-91» про другу міжнародну бієнале. *Суспільне Івано-Франківськ*. URL: <https://suspilne.media/ivano-frankivsk/1285655-u-frankivsku-pokazali-korotkometraznij-film-impreza-91-pro-drugu-miznarodnu-bienale/> (дата звернення: 26.04.2026).
4. Єшкілев В. Dakh Daughters – dark daughters. *KURS*. URL: <https://kurs.if.ua/blog/dakh-daughters-dark-daughters/> (дата звернення: 28.04.2026).
5. Мапа рекомендованих медіа: проєкт ГО «Детектор медіа» та ГО «Інститут масової інформації». URL: https://drive.google.com/drive/folders/1gmv-Uv7MfTHKSDE-20y4c_5se7tNLE5j (дата звернення: 25.04.2026).

6. Порожна С. Мистецька журналістика у наукових дослідженнях ХХІ століття: аналітичний огляд літератури. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом*. Філологія. 2025. Вип. 4(18). С. 133–137.
DOI: <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2025.4.18>